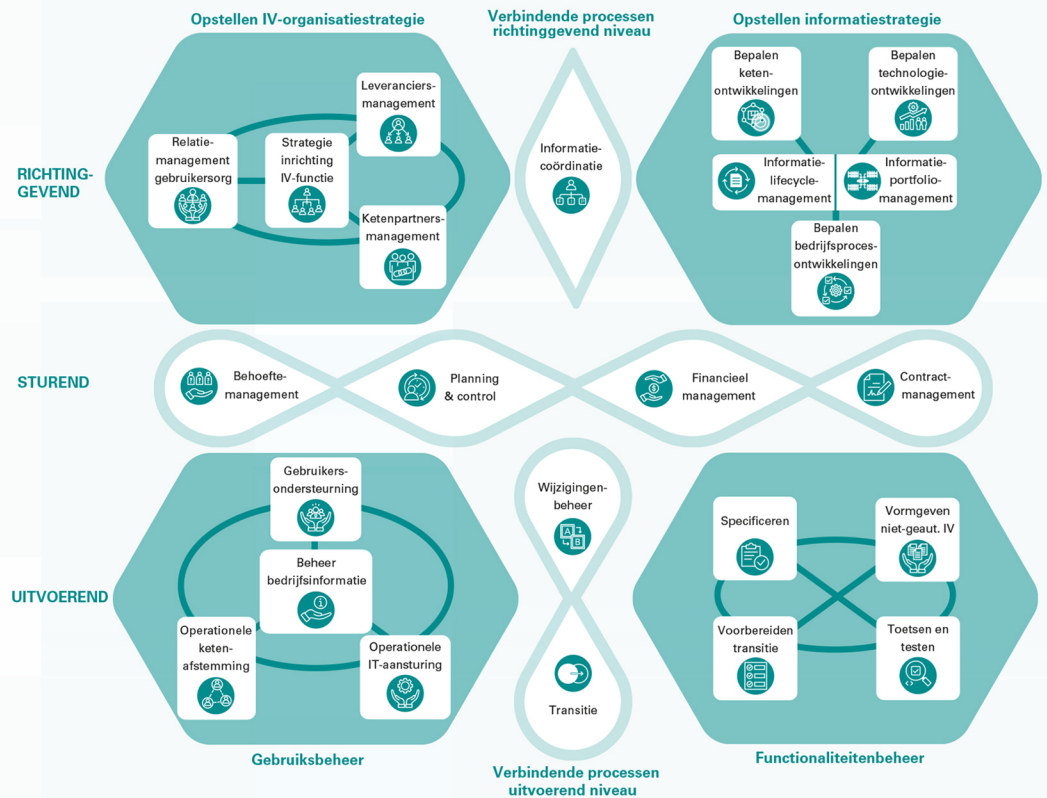

BISL 4e EDITIE FOUNDATION COURSEWARE

BiSL® 4e editie
Foundation Courseware

Colofon

Titel: BiSL® 4e editie Foundation Courseware

Auteurs: Frank van Outvorst & René Sieders

Uitgever: Van Haren Publishing, 's-Hertogenbosch

ISBN Hard copy: 978 94 018 1173 6

Druk: Eerste druk, eerste oplage, september 2016
Tweede druk, eerste oplage, juli 2017
Derde druk, eerste oplage, juli 2020
Vierde druk, tweede oplage september 2024

Vormgeving: Van Haren Publishing, 's-Hertogenbosch

Copyright: © Van Haren Publishing 2024 / The Lifecycle Company

Voor verdere informatie over Van Haren Publishing, e-mail naar: info@vanharen.net

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, verspreid, opgeslagen in een dataverwerkend systeem of openbaar gemaakt in enige vorm door middel van druk, fotokopie of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs en uitgever.

Over deze courseware

Deze courseware is opgesteld door experts in het vakgebied van Business informatiemanagement, met veel praktijkervaring op het gebied van het produceren en verzorgen van trainingen. De input voor het materiaal bestaat uit bestaande publicaties en de ervaring en expertise van de auteur(s). Het materiaal sluit aan op de exameneisen van Van Haren Certify, APMG en EXIN.

Het doel van de courseware is om de trainer en cursist maximaal te ondersteunen bij zijn of haar opleiding/cursus of voorbereiding op een examen. Het materiaal is modulair opgebouwd en sluit qua opbouw en volgorde aan op de hoofdstukindeling van het BiSL-framework boek en op de exameneisen van het BiSL Foundation-examen van Van Haren Certify en APMG.

Om de trainer en deelnemer van de training optimaal te ondersteunen in de beheersing van de theorie, zijn er oefenexamens, opdrachten en uitwerkingen toegevoegd aan het materiaal. Tevens zijn discussievragen opgenomen waarin veelal een verwijzing is opgenomen naar de eigen ervaringen van de cursisten om zo de vertaling van praktijk naar theorie te maken, waardoor de leerstof mogelijk beter "landt".

Waar van toepassing en noodzakelijk voor het Foundation-examen wordt in de sheets verwezen naar de bijbehorende literatuur, waarin de cursist additionele informatie kan vinden over een bepaald onderwerp. Op alle pagina's is voldoende ruimte opengelaten voor het maken van persoonlijke aantekeningen. Er zijn dus geen aparte notitiepagina's opgenomen.

Dit courseware-pakket is compleet, en het biedt voldoende vrijheid aan de trainer om in zijn verhaal af te wijken van de opbouw van de sheets ofwel om niet alle sheets of opdrachten te behandelen. En hopelijk voegt de trainer eigen ervaringen en voorbeelden toe! De cursist heeft altijd zelf de mogelijkheid deze onderwerpen in eigen tijd nogmaals door te nemen. Dit wordt eenvoudig gemaakt doordat deze courseware en het BiSL-frameworkboek dezelfde structuur hebben.

De laatste module bevat enkele tips en trucs voor het examen. Daarmee vormt deze courseware, samen met het frameworkboek, de perfecte combinatie om de theorie eigen te maken en goed te begrijpen.

Andere uitgaven van Van Haren Publishing

Van Haren Publishing (VHP) is gespecialiseerd in uitgaven op gebied van Best Practices, methodes en standaarden in de volgende vier domeinen:

- IT en IT Management
- Architectuur (Enterprise en IT)
- Business Management en
- Project Management

Van Haren Publishing publiceert ook voor organisaties en bedrijven zoals: ASLBiSL Foundation, BRMI, CA, Centre Henri Tudor, Gaming Works, IACCM, IAOP, IFDC, Innovation Value Institute, IPMA-NL, ITSqc, NAF, KNVI, PMI-NL, PON, The Open Group, The SOX Institute.

Onderwerpen zijn (per domein):

IT and IT Management

ABC of ICT
ASL®
CATS
CM®
CMMI®
COBIT®
e-CF
ISO/IEC 20000
ISO/IEC 27001/27002
ISPL
IT4IT®
IT-CMF™
IT Service CMM
ITIL®
MOF
MSF
SABSA
SAF
SIAM™
TRIM
VeriSM™

Enterprise Architecture

ArchiMate®
GEA®
Novius Architectuur
Methode
TOGAF®

Business Management

BABOK® Guide
BiSL® and BiSL® Next
BRMBOK™
BTF
EFQM
eSCM
IACCM
ISA-95
ISO 9000/9001
OPBOK
SixSigma
SOX
SqEME®

Project Management

A4-Projectmanagement
DSDM/Atern
ICB / NCB
ISO 21500
MINCE®
M_o_R®
MSP®
P3O®
PMBOK® Guide
Praxis®
PRINCE2®

Voor de meest recente informatie over VHP uitgaven, bezoek onze website:
www.vanharen.net.

Inhoudsopgave

	<i>--- Dianummer</i>	<i>--- Paginanummer</i>
Diagram Zelfreflectie		7
Agenda		9
Syllabus		10
Slide Deck		24
Module 1: Afbakening business informatiemanagement	(14)	30
Waarom aandacht voor beheer en informatiemanagement?	(16)	31
De wereld van beheer	(24)	35
Relaties en samenwerking	(43)	44
Module 2: Introductie in BiSL	(50)	48
Uitgangspunten BiSL	(52)	49
Het model	(61)	53
Wat is BiSL	(71)	58
BiSL en BIM	(73)	59
Module 3: Gebruiksbeheer	(83)	64
Positie gebruiksbeheer	(85)	65
Gebruikersondersteuning	(88)	67
Beheer bedrijfsinformatie	(95)	70
Operationele ketenafstemming	(103)	74
Operationele IT-aansturing	(110)	78
Module 4: Functionaliteitenbeheer	(119)	82
Positie functionaliteitenbeheer	(121)	83
Specificeren	(125)	85
Vormgeving niet geautomatiseerde IV	(132)	89
Toetsen en testen	(138)	82
Vorbereiden transitie	(146)	96
Module 5: wrap-up dag 1	(154)	100
Module 6: Verbindende processen uitvoerend	(174)	110
Wijzigingenbeheer	(177)	111

Transitie	(184)	115
Module 7: Sturende processen	(192)	119
Positie sturende processen	(194)	120
Behoefte management	(199)	122
Planning en control	(205)	125
Financieel management	(211)	130
Contractmanagement	(218)	132
Module 8: Richtinggevende processen	(229)	137
Positie richtinggevende processen	(230)	138
Opstellen informatiestrategie	(233)	139
Opstellen IV-organisatie strategie	(241)	143
Informatiecoördinatie	(249)	147
Module 9: Gebruik van BiSL	(256)	151
Module 10: BiSL in verhouding tot....	(273)	159
Module 11: Examenvoorbereiding	(288)	167
Oefenexamen BISL® Foundation		171
Oefenexamen Rationeel BISL® Foundation		180
Het BiSL Foundation Examen 1		191
Het BiSL Foundation Examen 1 - Uitleg		206
Het BiSL Foundation Examen 2		221
Het BiSL Foundation Examen 2 - Uitleg		236
Syllabus		183

Diagram Zelfreflectie op begrip

Met dit diagram kun je je kennis en begrip van het materiaal evalueren. Vul hem in om te kijken hoe je ervoor staat. Om voor het examen te slagen zou je ernaar moeten streven om in het bovenste gedeelte van niveau 3 uit te komen. Wil je echt een pro worden? Richt je pijlen dan op niveau 4. Je algemene niveau van begrip zal natuurlijk de leercurve volgen. Daarom is het belangrijk dat je op ieder moment van de training weet waar je zit in het diagram en dat je aandacht besteedt aan de knelpunten. Op basis van je positie in het diagram Zelfreflectie op begrip, kun je de voortgang van je eigen training evalueren.

<i>Niveau van begrip</i>	<i>Voor de training (voorkennis)</i>	<i>Training Deel 1 (1ste helft)</i>	<i>Training Deel 2 (2de helft)</i>	<i>Nadat je het boek hebt doorgenomen en hebt gestudeerd</i>	<i>Nadat je de oefeningen en het proefexamen gemaakt hebt</i>
Niveau 4 <i>Ik kan de inhoud begrijpen en toepassen.</i>					
Niveau 3 <i>Ik snap het! Ik zit op de goede weg</i>					Klaar voor het examen!
Niveau 2 <i>Ik begrijp het bijna. Ik zou nog wat oefening kunnen gebruiken.</i>					
Niveau 1 <i>Ik leer, maar begrijp het nog niet echt.</i>					

(Diagram Zelfreflectie op begrip)

Noteer welke knelpunten je nog tegenkomt zodat je ze zelf of met je trainer kunt oplossen. Evalueer daarna met behulp van het diagram of je beter begrijpt waar je staat op de leercurve.

Probleemoplossing

*Knelpunt:**Onderwerp:*

Deel 1

Deel 2

Nadat je het boek hebt
doorgenomen en hebt
gestudeerd

Nadat je oefeningen
en het proefexamen
hebt gemaakt

Agenda

Dag 1

Module 1: Introductie en afbakening

Module 2: Het BiSL framework

Module 3: Gebruiksbeheer

Module 4: Functionaliteitenbeheer

Dag 2

Module 5: Wrap up dag 1

Module 6: Verbindende processen

Module 7: Sturende processen

Module 8: Richtinggevende processen

Module 9: Gebruik van BiSL

Module 10: BiSL in verhouding tot...

Module 11: Examenvoorbereiding

Syllabus

BISL® Foundation

Op basis van de 4de editie.

Versie 1.0

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, gedistribueerd, opgeslagen in een gegevensverwerkingssysteem of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit materiaal bevat diagrammen en teksten gebaseerd op BiSL®.

BiSL® is een geregistreerd handelsmerk van de [Van Haren Group](#).

Alle namen van merken, bedrijven en producten worden uitsluitend gebruikt voor identificatiedoeleinden. Het kunnen handelsmerken zijn die het exclusieve eigendom zijn van hun respectieve eigenaars.

Inhoud

Syllabus	1
Introductie	4
De syllabus	4
De Business Information Services Library (BISL® 4)	4
Verenigingsactiviteiten	4
BISL® Certificeringslevels	5
BISL® Foundation examen	6
Praktische informatie	6
Leerdoelen BISL® Foundation Certificering.....	7
Examenstructuur.....	7
Belangrijke termen en concepten.....	8
Afkortingen	11
Literatuur	12
Examen regelgeving	13
Algemene regels.....	13

Introductie

De syllabus

Het doel van de syllabus is een basis te bieden voor de accreditatie van personen die betrokken zijn bij BiSL. De syllabus schetst de leerdoelen gerelateerd aan het gebruik van BiSL en beschrijft de vereisten en criteria waaraan een kandidaat wordt geacht te voldoen.

De doelgroepen van deze syllabus zijn:

- Geaccrediteerde Opleidingsorganisaties/ Geaccrediteerde Onderwijspartners

De syllabus helpt Opleidingsorganisaties bij het opstellen van examens en het beoordelingskader ervan.

- Examenkandidaten

Examenkandidaten begrijpen na het lezen van deze syllabus welke kennis van hen bij het BiSL® 4 Foundation Examen verwacht wordt. Daarnaast krijgen ze tips over hoe zich voor te bereiden op het examen en inzicht in de waarde van het examen.

Details over de examenstructuur en -inhoud zijn gedocumenteerd in het BiSL® Foundation examen structuur in dit document en voor het vervolg niveau in de BiSL® Practitioner syllabus.

De syllabus voor het Foundation-niveau examen is gebaseerd op het boek getiteld 'BiSL, Een framework voor Business Information Management 4e editie,' dat in 2024 in het Nederlands is gepubliceerd (ISBN: 9789401811460) door Van Haren Publishing.

De producten zijn te koop via de webshop van de Van Haren Group (www.vanharen.store).

De Business Information Services Library (BiSL® 4)

De Business Information Services Library (BiSL®) biedt sturingsmogelijkheden voor het domein van bedrijfsinformatiemanagement (BIM). BIM omvat proactief beheer, onderhoud en ondersteuning van zowel de geautomatiseerde als niet-geautomatiseerde informatievoorziening. BIM vertegenwoordigt de gebruikersorganisatie die gebruik maakt van deze informatievoorziening. Het neemt het eigendom van de informatiesystemen op zich en draagt de verantwoordelijkheid voor de volledige informatievoorziening binnen de organisatie.

Verenigingsactiviteiten

De [KNVI Interessegroep voor Open Standaarden](#) heeft de verenigingsactiviteiten van de voormalige ASL BiSL Foundation overgenomen (2022).

De Open Standaarden groep van KNVI richt zich met name op het initiëren van nieuwe ontwikkelingen en het [organiseren van activiteiten](#) voor het vakgebied van Informatiemanagers en functioneel beheer.

In samenwerking met de BiSL uitgever ([Van Haren Group](#)), zijn er <https://www.vanharen.net/nl/methoden/bisl-business-informatie-management-functioneel-beheer/>, waaronder ook een [Informatiemanagement Career Path](#) dat aansluit op verschillende Beste practice certificeringen die een relatie hebben met Business Informatie Management en functioneel beheer.

BISL® Certificeringslevels

Het BISL® certificeringsprogramma kent drie verschillende niveaus: Foundation, Practitioner en Specialist. De invulling van de verschillende certificeringen wordt gecoördineerd door Van Haren Certify in samenwerking met de KNVI Interessegroep voor Open Standaarden, waarmee de verdere ontwikkeling van professionals binnen het vakgebied wordt gewaarborgd. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende BISL® certificeringen:

1e niveau	BISL® Foundation	De BISL® Foundation certificering biedt professionals de kennis van het BiSL-framework voor Business Informatiemanagement (BIM). Hiermee zijn ze in staat om BIM-processen in de praktijk te herkennen en te analyseren. Leerdoelen omvatten het begrijpen van BiSL® processen en terminologie en het voorbereiden op het BiSL® Foundation examen.
2e niveau	BISL® Practitioner	De BiSL® Practitioner certificering bouwt voort op het BiSL® Foundation niveau, waarbij de focus verschuift van theorie naar de praktische implementatie van het BiSL® raamwerk binnen organisaties. Leerdoelen omvatten het toepassen van de BiSL® theorie voor organisatorische verbetering van BIM, het kennismaken van praktische toepassingsmogelijkheden, het inrichten en verbeteren van BIM-processen met behulp van BiSL en het voorbereiden op het BiSL® Practitioner examen.
3e niveau	BIM Strategisch specialist	Deze kwalificatie wordt toegekend als iemand naast BiSL Foundation en Practitioner, ook nog DID-foundation of de ITIL 4 Leader: Digital & IT Strategy certificatie in bezit heeft. Hiermee toont een professional aan dat hij of zij naast operationeel en tactisch ook in het strategisch domein van BIM en functioneel beheer vaardig is en daarmee kan fungeren als BIM Strategisch specialist.
3e niveau	BIM Verander specialist	Deze kwalificatie wordt toegekend als iemand naast BiSL Foundation en Practitioner, ook een bijpassende agile certificering in bezit heeft. Hiermee toont een professional aan dat hij of zij naast BIM, een organisatie kan helpen in een snel veranderende wereld en daarmee fungeren als BIM Veranderspecialist. Erkende agile/Scrum certificeringen kunnen geraadpleegd worden op de Informatiemanagement Career Path .
3e niveau	BIM Service specialist	Deze kwalificatie wordt toegekend als iemand naast BiSL Foundation en Practitioner, ook een bijpassende IT Service Management certificering in bezit heeft. Hiermee toont een professional aan dat hij of zij een organisatie niet alleen kan helpen met een BIM (vraag) maar ook de verbinding kan maken met Service Management (aanbod). Daarmee kan hij of zij fungeren als BIM-service Specialist. Erkende ITSM certificeringen kunnen geraadpleegd worden in de Informatiemanagement Career Path .
3e niveau	Data & Informatiemanagement specialist	Deze kwalificatie wordt toegekend als iemand naast BiSL Foundation en Practitioner ook een bijpassende IT Data Management of Analyse certificering in bezit heeft. Hiermee toont een professional aan dat hij of zij een organisatie niet alleen kan helpen met BIM, maar ook met het omzetten van data in informatie. Daarmee kan hij of zij fungeren als Data & Informatiemanagement specialist. Erkende ITSM certificeringen kunnen geraadpleegd worden in de Informatiemanagement Career Path .
3e niveau	BIM Contract specialist	Deze kwalificatie wordt toegekend als iemand naast BiSL Foundation en Practitioner ook een bijpassende Contract Management certificering in bezit heeft. Hiermee toont een professional aan dat hij of zij een organisatie niet alleen kan helpen met BIM, maar ook kan zorgen dat afspraken met business partners effectief en correct worden nageleefd. Daarmee kan deze functionaris optreden als BIM CM specialist. Erkende CM certificeringen kunnen geraadpleegd worden in de Informatiemanagement Career Path .

BiSL® Foundation examen

Om het BiSL® Foundation Certificaat te behalen, moet de deelnemer geslaagd zijn voor het BiSL® Foundation examen. De examenprocedure wordt in deze sectie uitgelegd.

Praktische informatie

De deelnemer moet slagen voor een meerkeuze-examen waarin zijn kennis van BiSL wordt getest.

Een examenkandidaat krijgt toegang tot de online examenomgeving en moet binnen 60 minuten 40 meerkeuzevragen beantwoorden. De kandidaat moet 60% van de vragen correct beantwoorden (dus ten minste 24 van de 40 vragen) om te slagen. Elke vraag heeft vier mogelijke antwoorden waarvan er één het juiste antwoord is.

De kandidaat ontvangt het resultaat direct na het examen. Toegang tot het certificaat wordt (digitaal) verleend zodra de kandidaat geslaagd is.

Aantal vragen:	40
Tijd (minuten) voor het examen:	60 minuten
% minimaal slaagpercentage	60% (24)
Open/gesloten boek:	Gesloten
Taal:	Nederlands en Engels.
Examenvorm:	Persoonlijk en online
Type vragen:	Meerkeuze

Registratie voor het examen kan gedaan worden door een deelnamercertificaat te kopen bij: www.vanharen.nets.methode/bisl.

Leerdoel classificatie

De BiSL Foundation certificering volgt de Bloom levels 1 en 2.

Volgens de Bloom Taxonomie houdt dat het volgende in:

1. Onthouden: de cursist wordt getest op de volgende vaardigheden: het herkennen en onthouden van feiten, termen, basale concepten of antwoorden op vragen zonder de context precies te begrijpen.
2. Begrijpen: de cursist wordt getest op de volgende vaardigheden: het laten zien van begrip van feiten en ideeën, door te organiseren, te vergelijken of uitleg te geven.

Leerdoelen BISL® Foundation Certificering

In deze sectie kunt u lezen hoe het BISL-examen is gestructureerd en op welke onderwerpen u als kandidaat wordt getoetst. Het is ook een hulpmiddel dat u kunt gebruiken om u voor te bereiden op het examen.

Met het behalen van een certificering in BISL heeft een professional aangetoond dat hij een solide begrip heeft van BIM-processen, gebaseerd op BISL-principes. Tevens heeft hij de competenties getoond die nodig zijn voor de Foundation-kwalificatie.

Examenstructuur

Onderstaande tabel beschrijft de verschillende modules (examenstructuur) en sub-onderwerpen (examenspecificaties). Daarnaast is in de tabel ook de wegingsfactor opgenomen, die strookt met de verhouding van het aantal vragen dat in het examen wordt gesteld.

Module	Examen Eisen	Specificatie	Weging %
1	Introductie BISL®		(8) 20%
1.1		Het BISL® framework	
1.2		Introductie in Business informatiemanagement	
1.3		Het framework BISL®: structuur en samenhang	
1.4		Het procescluster Gebruiksbeheer – de dagelijkse beheerprocessen	
2	Procescluster Gebruiksbeheer – de dagelijkse beheerprocessen		(8) 20%
2.1		Doel, opbouw en samenhang cluster	
2.2		Gebruikersondersteuning	
2.3		Beheer bedrijfsinformatie	
2.4		Operationele ketenafstemming	
2.5		Operationele IT-aansturing	
3	Procescluster Functionaliteitenbeheer – onderhoud en vernieuwing		(8) 20%
3.1		Doel, opbouw en samenhang cluster	
3.2		Specificeren Procescluster Functionaliteitenbeheer	
3.3		Vormgeven niet-geautomatiseerde informatievoorziening	
3.4		Toetsen en testen	
3.5		Voorbereiden transitie	
4	Verbindende processen (1) – uitvoerend niveau		(4) 10%
4.1		Doel, opbouw en samenhang cluster	
4.2		Wijzigingenbeheer	
4.3		Transitie	
5	Procescluster Sturende processen		(8) 20%
5.1		Doel, opbouw en samenhang cluster	
5.2		Behoeftemanagement	
5.3		Planning en control	
5.4		Financieel management	
5.5		Contractmanagement	
6	Richtinggevende processen		(2) 5%
6.1		Doel, opbouw en samenhang clusters	
6.2		Procescluster Opstellen IV-strategie	
6.3		Procescluster Opstellen IV-organisatiestrategie	
6.4		Procescluster Verbindende processen 2- Richtinggevend niveau	
7	BISL®: Gebruik en invoering en de verhouding tot andere modellen en methoden		(2) 5%
7.1		Gebruik en invoering van BiSL	
7.2		Relatie met andere modellen en methoden (ASL , ITIL, Agile, Cloud etc.)	

Belangrijke termen en concepten

De BiSL® 4de editie Foundation Certificatie heeft in de onderstaande lijst een aantal kernbegrippen, concepten en definities uitgewerkt. Deze definities kun je gebruiken als ondersteuning en verduidelijking van de onderwerpen van het examen.

Let op! Leer je alleen deze termen, dan ben je waarschijnlijk niet voldoende voorbereid om voor het examen te slagen.

Applicatie

Het geautomatiseerde gedeelte van een informatiesysteem, bestaande uit applicatieprogrammatuur, applicatie gebonden gegevens, de (fysieke) opslagstructuren waarin deze gegevens zijn ingebed en de bijbehorende documentatie.

Applicatiearchitectuur

De structuur en samenhang van de (geautomatiseerde) informatiesystemen.

Applicatiemanagement

Dienstverlening die gericht is op het beheer, onderhoud en vernieuwing van applicaties.

ASL (Application Services Library)

Public domain standaard voor uitvoering en inrichting van applicatiemanagement.

Automatiseringsplan

Een uitwerking van het informatieplan naar concrete invulling middels automatiserings- of I(C)T-projecten, inclusief beschrijving en allocatie van benodigde middelen en IT-dienstverleners inclusief een projectenplanning.

Beheerdomein

Specifiek aandachtsgebied binnen het totale veld van het beheer van informatievoorziening. Binnen het totale beheer van informatievoorziening worden drie beheerdomeinen onderkend: IT-infrastructuurmanagement, applicatiemanagement en business informatiemanagement.

Business

Zie gebruikersorganisatie.

Businessmanagement

Het management binnen de gebruikersorganisatie dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de bedrijfsprocessen. Informatievoorziening ondersteunt deze bedrijfsprocessen of voert delen hiervan uit.

Business unit

Een zelfstandig onderdeel van een organisatie met een eigen resultaatverantwoordelijkheid.

Eindgebruiker

De individuele medewerker binnen de gebruikersorganisatie die voor de uitvoering van zijn werk gebruikmaakt van een informatiesysteem of andere onderdelen van de informatievoorziening.

Exploitatiearchitectuur

Een beschrijving van de gebruikte technische infrastructuur ten behoeve van de exploitatie van de applicatie.

Gebruikersorganisatie

De organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de bedrijfsprocessen die door de informatievoorziening ondersteund worden. Deze organisatie omvat zowel de eindgebruikers als het middelmanagement en het hoger management binnen deze organisatie. Een veel gebruikt synoniem voor gebruikersorganisatie is *business*.

IT-dienstverleners

De partij of partijen die de diensten, projecten of producten levert of leveren die noodzakelijk zijn voor de realisatie, exploitatie, beheer, onderhoud of vernieuwing van de geautomatiseerde informatievoorziening. Een IT-dienstverlener binnen dit boek kan zowel bestaan uit een (of meer) externe partij(en) als een (of meer) interne partij(en), bijvoorbeeld de interne automatiseringsafdeling van de organisatie.

Informatiearchitectuur

Richtlijnen en principes voor de structurering en realisatie van de informatievoorziening en overzicht en samenhang van de functionele informatievoorziening en opdeling ervan in onderliggende informatiedomeinen.

Informatiebeheergebied

Een specifiek aspectgebied binnen de gebruikersorganisatie met een eigen bedrijfsproces, procesinrichting, proceskenmerken en eigen specifiek benodigde kennis, bijvoorbeeld financiën, inkoop, research & development of human resource management.

Informatiebeleid

Het beleid dat een organisatie voert ten aanzien van de informatievoorziening. Veelal ingevuld door beschrijvingen van ontwikkelingen, achterliggende organisatiebeleidsvisies, schetsen van de op middellange en lange termijn gewenste informatievoorziening, en de wijze, waarop de sturing en realisatie ervan plaatsvindt.

Informatiedomein

Zie informatiebeheergebied.

Informatiegebied

Zie informatiebeheergebied.

Informatiemanagement

Het richting geven en bewaken van de inhoud en vorm van de informatievoorziening op hoofdlijnen (vaak voor de middellange en lange termijn), alsmede het bepalen van de meest geëigende organisatie om deze inhoud en vorm te realiseren. Middelen om deze inhoud en vorm aan te geven zijn informatiestrategie, informatiebeleid, informatieplan en automatiseringsplan.

Informatieplan

Het geheel aan plannen van een organisatie waarin wordt geschetst hoe de informatievoorziening er op middellange termijn (meestal drie tot vijf jaar) uit gaat zien en de weg waarlangs dat wordt gerealiseerd.

Informatiesysteem

Het geheel van mensen, middelen en procedures waarmee aan de behoefte voor informatievoorziening kan worden voldaan. Naast deze – op zich correcte – definitie wordt in de praktijk vaak een andere, beperktere definitie gehanteerd:

Een verzameling samenwerkende programmatuur met onderliggend gebruikte gegevensverzamelingen, die door een organisatie gebruikt wordt om informatie verwerkende processen uit te voeren of te ondersteunen.

Informatievoorziening

Het geheel aan informatie verwerkende processen van een organisatie, bekeken vanuit het perspectief van de gebruikersorganisatie, inclusief alles dat daarvoor benodigd is, zoals infrastructuur en informatiesystemen.

Informatievoorzieningsfunctie (informatievoorzieningsorganisatie)

De organisatie of functie die de informatievoorziening stuurt. Het zijn dus de organisaties die (delen van de) taken op het terrein van business informatiemanagement uitvoeren.

ITIL (Information Technology Infrastructure Library)

Een procesmodel dat structuur geeft aan de processen van de IT-dienstverleners.

Kerngebruiker

Eindgebruiker met een meer dan gemiddelde inhoudelijke kennis van het informatiesysteem of een deel van de informatievoorziening. Hierdoor zijn kerngebruikers in de praktijk vaak, bewust of onbewust, bezig met de uitvoering van functioneel-beheertaken.

Ketenpartner

Organisatie waarmee de gebruikersorganisatie samenwerkt en/of gegevens uitwisselt op het gebied van primaire en/of ondersteunende processen. Dit kan een formele strategische samenwerking betreffen, maar ook een "gedwongen" relatie vanuit de maatschappij, zoals met de Belastingdienst, Justitie, ministeriële dienst of toezichthouder. Met ketenpartners worden expliciet niet de IT-dienstverleners bedoeld.

Melding

Een vraag, opmerking, klacht, wens of verzoek van een eindgebruiker met betrekking tot de informatievoorziening.

Ontwikkelarchitectuur

Een beschrijving van de technische omgeving, hulpmiddelen en standaarden die worden gebruikt bij de ontwikkeling en het onderhoud van applicaties.

Outsourcing

Zie uitbesteding.

Ontwerp

Een beschrijving van de opzet en werking van een informatiesysteem, gemaakt door een IT-dienstverlener.

Parameter

Instelbare variabele waarmee de wijze waarop een softwarepakket werkt kan worden ingesteld.

Procesarchitectuur

Beschrijving van de opzet en samenhang van de bedrijfsprocessen zoals die binnen de organisatie kunnen worden onderkend, inclusief hun relaties en onderlinge afhankelijkheden. Dit wordt in dit boek ook aangeduid als beleidsmodel/beleidsarchitectuur.

Projectenplanning

Overzicht van de voor de komende periode (meestal een jaar) geplande projecten.

Release

Een verzameling van wijzigingen in de informatievoorziening die op eenzelfde moment in gebruik worden genomen.

Releaseplanning

Overzicht van de voor de komende periode (meestal twee tot drie jaar) geplande releases.

SaaS (Software as a Service)

Een concept waarbij een IT-dienstverlener het gebruik beschikbaar stelt van de functionaliteit van applicaties, in tegenstelling tot het beschikbaar stellen van de applicaties zelf. De technische werking van deze applicaties wordt gerealiseerd op de centrale, technische infrastructuur van de IT-dienstverleners en wordt aangeboden aan meerdere gebruikersorganisaties.

Specificatie

Een beschrijving van de huidige en de gewenste werking van de informatievoorziening.

Informatiestrategie

Visie en aanpak ten aanzien van te behalen strategische doelen door middel van inzet en positionering van

data, informatie en informatiesystemen.

IT-infrastructuurmanagement

Dienstverlening gericht op beheer, onderhoud en vernieuwing van de (technische) infrastructuur van de informatievoorziening.

Uitbesteding

Het overdragen van de verantwoordelijkheid van delen van dienstverlening (voorheen uitgevoerd binnen de eigen organisatie) aan derde partijen.

Wijzigingenkalender

Overzicht waarin alle wijzigingen in de tijd en ten opzichte van elkaar staan aangegeven.

Afkortingen

ASL	Application Services Library
ASP	Application Service Providing
BIM	Business informatiemanagement
BiSL	Business Information Services Library
FB	Functioneel Beheer
CMM	Capability Maturity Model
CMM-i	Capability Maturity Model Integrated
DAP	Dossier Afspraken en Procedures
IA	Impact analyse
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
ITIL	IT services library
IV	Informatievoorziening
KA	Kantoorautomatisering
OLA	Operational Level Agreement
SaaS	Software as a Service

Literatuur

Van Haren Publishing is leverancier van de officiële BiSL literatuur.

Literatuur		
ID	Bron	Link
[A]	BiSL 4de editie – Een framework voor business informatiemanagement Frank van Outvorst, René Sieders en Ralph Donatz	https://www.vanharen.store/standards/business-management/bisl/bisl-een-framework-voor-business-informatiemanagement-4de-editie
Aanvullende referentieliteratuur		
(B)	De functioneel beheerder en BiSL® 2024 Herziene druk. ISBN: 9789401811675 Jacinta Hall & Jasper Maas	
	BiSL-zelfevaluatie (4 ^{de} editie) 2024 herziene druk ISBN: 9789401811859 Ralph Donatz	

Examen regelgeving

Algemene regels

De BISL® 4de editie certificering is waardevol, dus fraude kan niet worden getolereerd. Als we tijdens of na de uitvoering van het examen constateren dat een kandidaat fraude heeft gepleegd, wordt er geen certificaat verstrekt. Het examengeld wordt dan ook niet vergoed.

Als de kandidaat niet slaagt voor het examen, wordt ook geen certificaat verstrekt. Voor certificering moet de kandidaat dan een nieuw examen aanschaffen en afleggen. Elke kandidaat krijgt dus maar één poging per examen om te slagen.

Openbaar maken van examenvragen is illegaal

Het is niet toegestaan om examenvragen te delen met anderen of deze openbaar te maken. Dat is een inbreuk op de auteursrechten en het IP van Van Haren Publishing, die kan leiden tot juridische stappen door Van Haren Publishing met alle consequenties van dien.

Feedback en vragen

Wij hebben onze uiterste best gedaan om kandidaten met deze syllabus te helpen bij de voorbereiding op het BISL® 4de editie examen.

Wij zijn benieuwd wat u als lezer van deze syllabus en van het examen vindt. Heeft u suggesties voor ons? Dan horen wij die graag.

Veel plezier met de voorbereiding en succes met het examen. En natuurlijk wensen we iedereen vooral plezier bij het in de praktijk te brengen van de verworven kennis.

Kwaliteitseisen geaccrediteerde trainer

Naast de generieke Van Haren Certify eisen voor trainers, dient een trainer te voldoen aan de volgende kwaliteitseisen voordat zij geaccrediteerde training mogen geven in BiSL® trainingen.

Minimaal te behalen score voor slagen:	75%
Ervaring	Aantoonbaar didactische ervaring.
Certificeringen	Elke trainer dient zowel de BiSL® Foundation als de BiSL® practitioner te hebben behaald (per eind 2024).

Verder dienen alle trainingsorganisaties de handelsmerk registratie te respecteren en op hun website te vermelden bij hun trademark registraties: (incl. link) '*BiSL® is een geregistreerd handelsmerk van de [Van Haren Group.](#)*'

BiSL® Foundation
op basis van
BiSL® 4de editie

© Van Haren Publishing

COU SEWARE

Van Haren PUBLISHING

Over de training

- Telefoon zo veel mogelijk uit
- Vragen en discussie graag ook tussendoor!

Hier staat, indien van toepassing, bij elke slide de verwijzing naar de theorie: naar het hoofdstuk- of het paragraaf nummer (§) in het boek, en eventueel de naam van de subkop in de tekst. Dit is dus examenstof

Als er geen verwijzing naar het boek staat, dan is het ook geen examenstof, maar betreft het achtergrondinformatie, een voorbeeld of en nadere toelichting

© Van Haren Publishing

3

Inhoud (1)

Module 1: introductie en afbakening

Module 2: het BiSL framework

Module 3: gebruiksbeheer

Module 4: functionaliteitenbeheer

Inhoud (2)

Module 5: wrap-up dag 1

Module 6: verbindende processen

Module 7: sturende processen

Module 8: richtinggevende processen

Module 9: werken met BiSL

Module 10: BiSL in verhouding tot...

Examenvoorbereiding

Kennismaking

- Naam
- Rol, functie, taken binnen de organisatie
 - werkzaamheden die je wekelijks doet
 - percentage functioneel beheer
- Kennis en ervaringen met ITIL, ASL en/of BiSL
- Specifieke vragen of te behandelen onderwerpen?

Leerdoelen BiSL foundation

- BiSL in de context van Business Informatiemanagement, Applicatiemanagement en IT Infrastructuurmanagement
- Het BiSL-framework, samenhang en inhoud
- BiSL processen: doel, inhoud, resultaten
- Invoeren BiSL: hoe wel/hoe niet; mogelijke valkuilen
- BiSL en andere modellen, standaarden, frameworks
- Toepassen van BiSL: wat verandert er?

Verantwoordelijkheden rond o.a. examens en trainingen

Van Haren Certify, APMG, en EXIN: examinering

Bij deze training wordt gebruik gemaakt van het boek "BiSL, een framework voor Business informatiemanagement", 4^e ed., Van der Pols, Donatz, Van Outvorst en Sieders, 2024, © Van Haren Publishing.

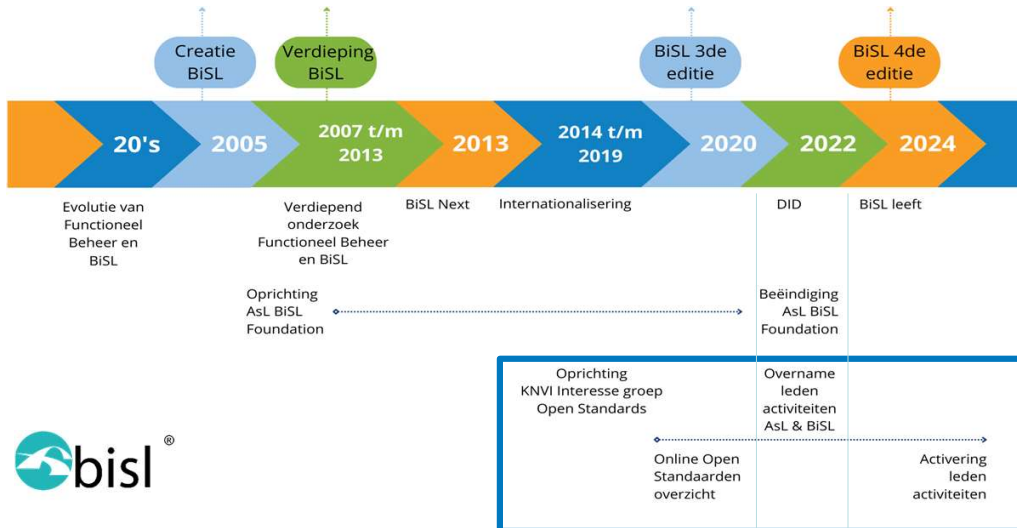
Een aantal figuren is overgenomen uit dit boek.

De KNVI interessegroep Open Standaarden, managet de verenigingsactiviteiten van ASL® & BiSL®

BiSL® is a registered trademark of Van Haren Group
 ASL® is a registered trademark of Van Haren Group
 ITIL® is a registered trademark of Axelos Ltd

Tijdslijn BiSL & KNVI interessegroep Open Standaarden

Over KNVI interessegroep Open Standaarden

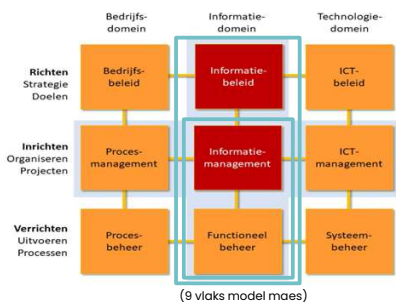
Open standaarden bevorderen de samenleving in samenwerking door:

- een verhoogte interoperabiliteit,
- leveranciersonafhankelijkheid,
- kostenbesparing,
- vermindering administratieve lasten.

Wat doet de interessegroep Open Standaarden

- 01** Bijhouden Open Standaarden
De interessegroep Open Standaarden
- 02** Het verbinden van Open Standaarden.
- 03** Bijdrage aan verenigingsactiviteiten ten behoeven van Open Standaarden

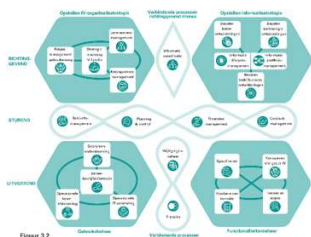
www.openstandards.nl of

www.knvi.nl/interessegroep/open-standaarden

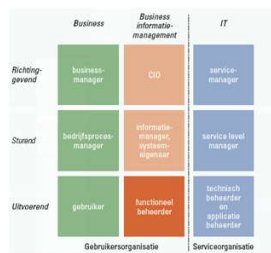

BiSL Foundation vs. BiSL Practitioner

BIM met BiSL

Toepassing van BiSL

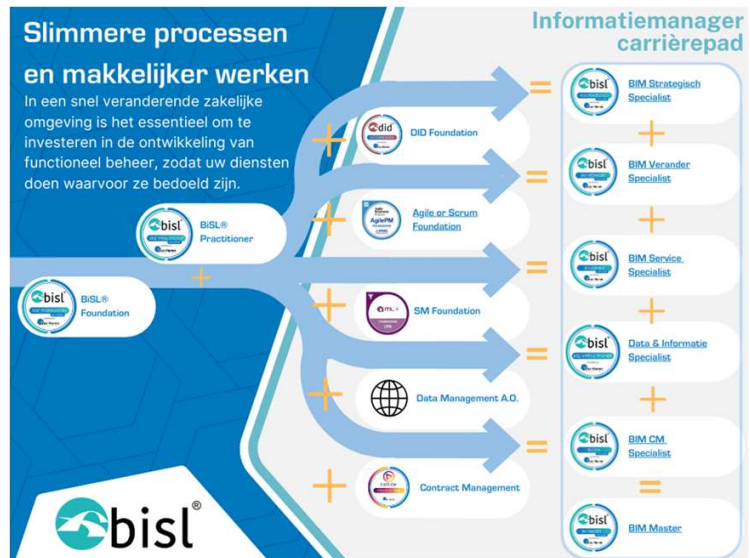

Informatiemanagement Career Path

Onder leiding van de KNVI IG Open Standaarden hebben marktpartijen een Career Path voor Business Informatiemanagement (BIM) ontwikkeld.

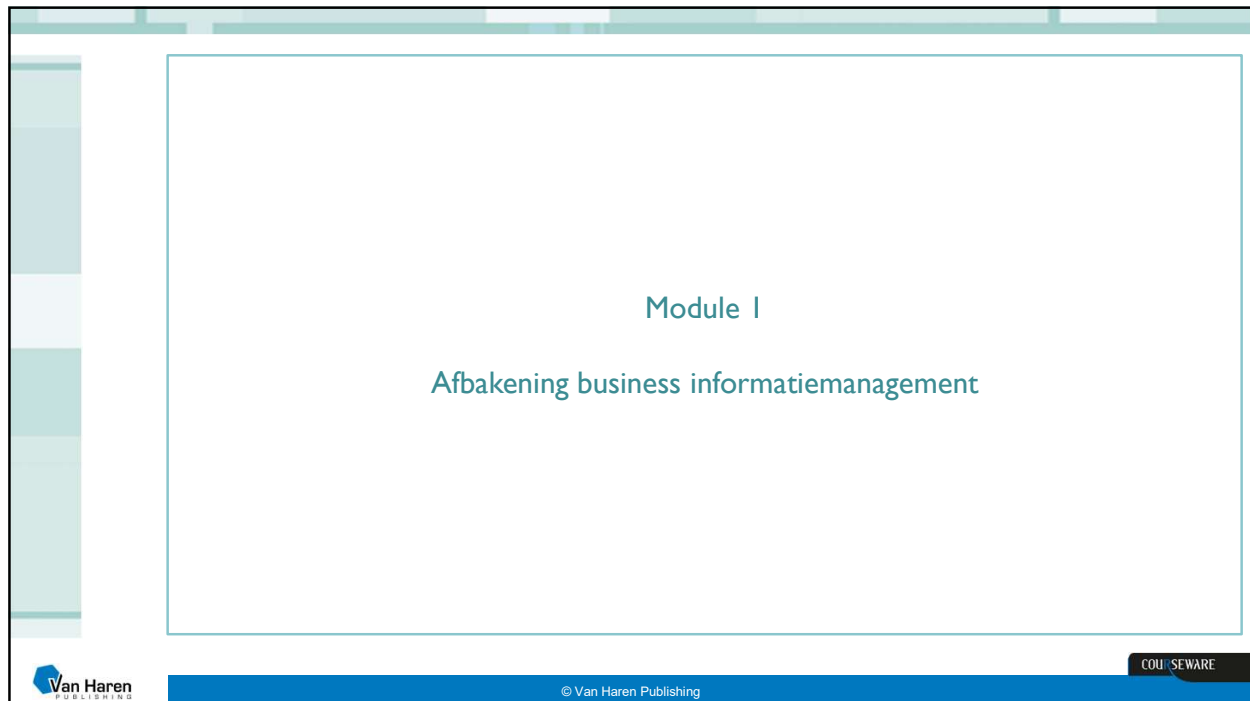
Bedoeld als ondersteunen op de voortdurend veranderende wereld van BIM en Functioneel Beheer.

[Meer info hier.](#)

Vragen

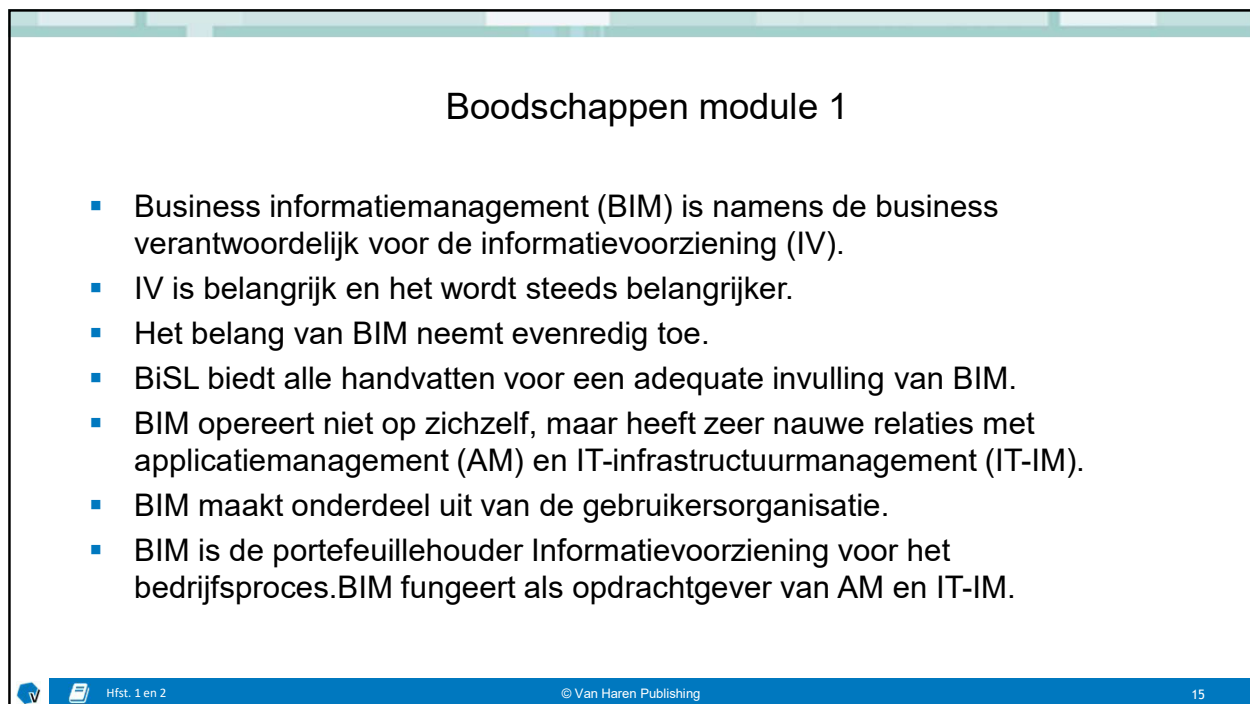
Module I

Afbakening business informatiemanagement

Van Haren PUBLISHING

© Van Haren Publishing

COU SEWARE

Boodschappen module 1

- Business informatiemanagement (BIM) is namens de business verantwoordelijk voor de informatievoorziening (IV).
- IV is belangrijk en het wordt steeds belangrijker.
- Het belang van BIM neemt evenredig toe.
- BiSL biedt alle handvatten voor een adequate invulling van BIM.
- BIM opereert niet op zichzelf, maar heeft zeer nauwe relaties met applicatiemanagement (AM) en IT-infrastructuurmanagement (IT-IM).
- BIM maakt onderdeel uit van de gebruikersorganisatie.
- BIM is de portefeuillehouder Informatievoorziening voor het bedrijfsproces. BIM fungeert als opdrachtgever van AM en IT-IM.

IV Hfst. 1 en 2

© Van Haren Publishing

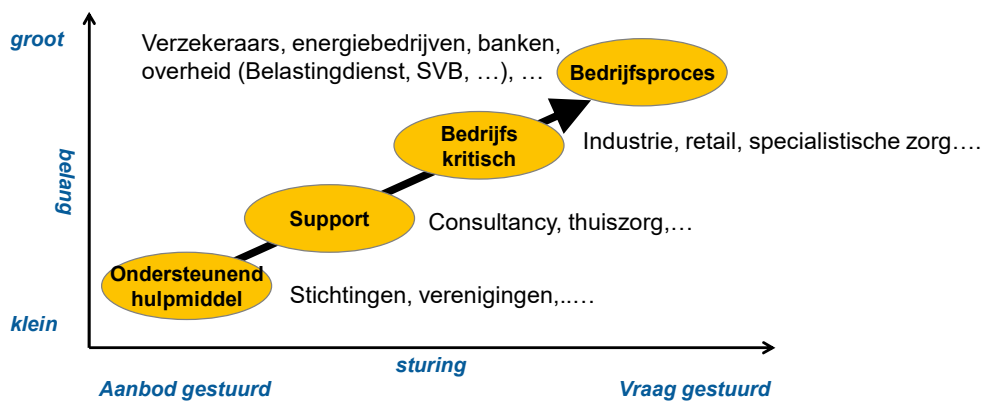
15

Agenda

- **Waarom aandacht voor beheer en informatiemanagement?**
Trends:
 - het belang van IV wordt groter
 - eisen worden hoger
 - multi-leveranciers
 - ketens
 - data
 - kansen en risico's
- De wereld van beheer
- Relaties en samenwerking

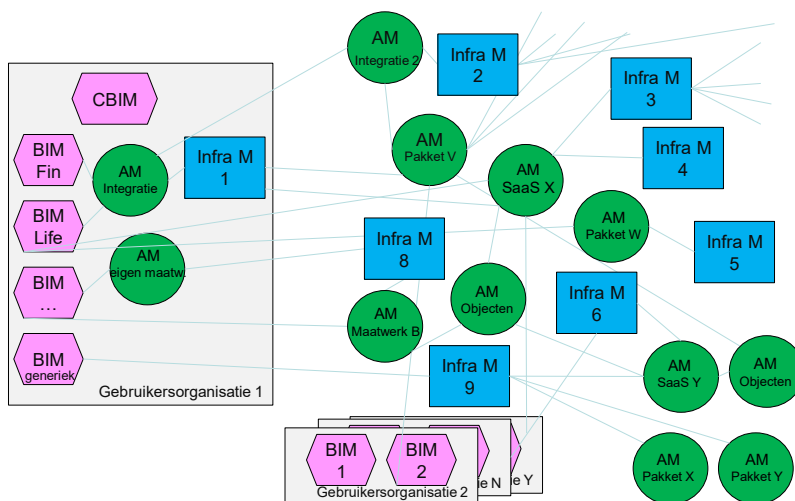
Het belang van IV wordt groter

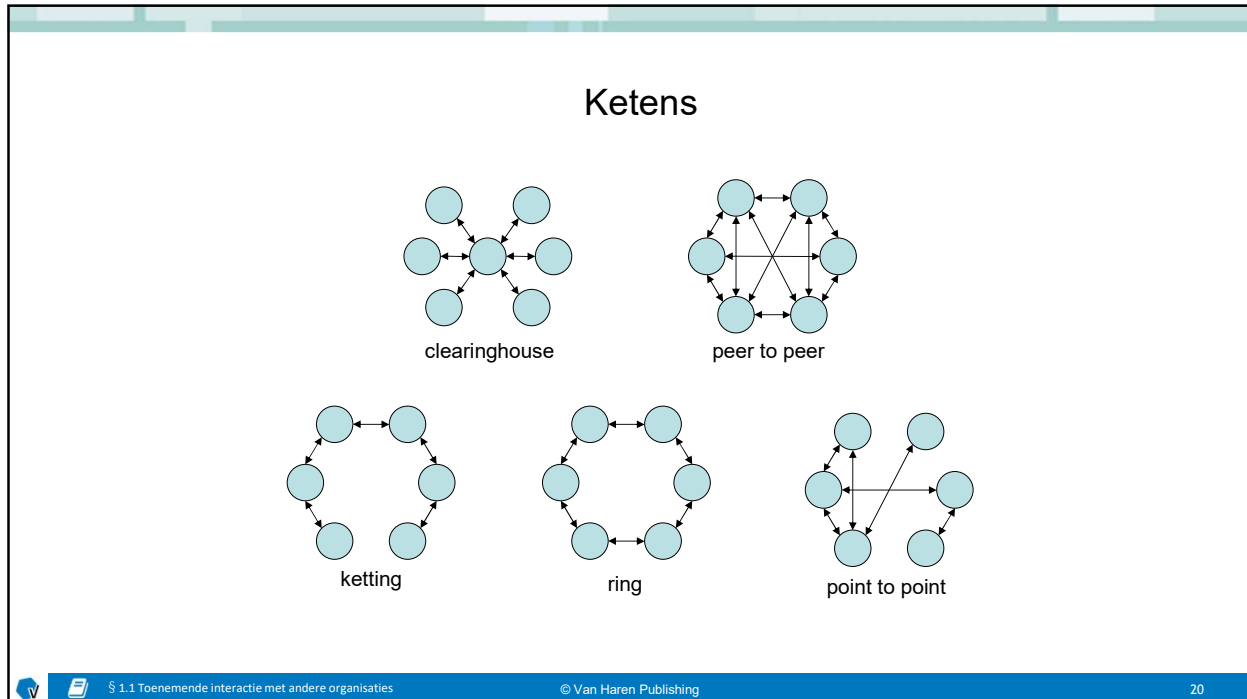

Eisen worden hoger

Klant/leveranciersconstellaties

Data als apart te besturen eenheid

- Data komt uit eigen intake, metingen, proces, maar ook uit keten en kan ook worden ingekocht.
- Dataverzamelingen zijn soms nog één op één gebonden aan applicatie, maar het betreft veelal centrale verzameling die kan worden benaderd door meerdere applicaties.
- Data is vaak gericht op “het” product, maar kan zelf ook product/asset zijn.
- Goed gebruik van eigen data en data-analyse leidt tot nieuwe opties.

Vacature
 Voor een scale up organisatie in Amsterdam zijn we per direct op zoek naar een Chief Data Officer.....

Data-analyse avant la lettre

§ 1.1 Toenemende mogelijkheden van data © Van Haren Publishing 21

Kansen en kwetsbaarheden

nieuwe businessmodellen

het nieuwe goud ..?

connected world, IoT, AI, ..

nieuwe bedreigingen

Afhankelijkheden

